

สรุปการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

f สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร www.parliament.go.th Pr_ParliamentTH

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ

วันพุธที่ 5 มีนาคม 2568 เวลา 09.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ โดยมี นายมงคล สุระสัจจะ รองประธานรัฐสภา ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมดังนี้

1. เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (ไม่มี)

2. รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมถัดไป ประธานฯ ได้ขอให้วิปแจ้งข้อตกลงที่ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งเป็นการประชุมร่วมของวิปทั้งสองฝ่ายและผู้แทนคณะรัฐมนตรี เพื่อแจ้งข้อตกลงให้ที่ประชุมทราบ

นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ สมาชิกรัฐสภา กล่าวว่า ได้มีการพูดคุยเรื่องเวลาในการชี้แจงและอภิปรายในแต่ละเรื่อง โดยในส่วนของพิธีสารฉบับแรกนั้น ทั้ง 3 ฝ่ายจะใช้เวลาทั้งหมดรวมกันประมาณ 3 ชั่วโมง เพื่อให้จบก่อนเวลา 13.00 นาฬิกา ดังนั้น เมื่อแบ่งเวลาแล้ว หากจะแบ่งเท่ากันต่อเรื่องในพิธีสาร 2 ฉบับ จะใช้เวลาฝ่ายละประมาณไม่เกิน 30 นาที สำหรับช่วงบ่าย เนื่องจากการพิจารณาร่างที่พิจารณาเสร็จแล้วของคณะกรรมการที่จะต้องพิจารณารายมาตรา ได้พูดคุยกรอบเวลาว่าทั้งสองเรื่องในช่วงบ่าย คือเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะใช้เวลารวมกันไม่เกิน 6 ชั่วโมง

นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล สมาชิกรัฐสภา กล่าวยืนยันสิ่งที่วิปรัฐบาลได้ชี้แจง โดยในการพิจารณาพิธีสาร 2 ฉบับ จะใช้เวลารวมกัน 3 ชั่วโมง ซึ่งอาจไม่ใช่ฉบับละ 1.30 ชั่วโมง อาจเป็นฉบับแรก 2 ชั่วโมง ฉบับที่สอง 1 ชั่วโมงก็ได้ เพราะอาจมีสมาชิกฯ ที่สนใจในแต่ละเรื่องไม่เท่ากัน โดยจะอยู่ในกรอบเวลา ไม่มีปัญหา ส่วนเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว 2 ฉบับ อาจเป็นการประมาณการคร่าว ๆ แต่คิดว่าไม่น่ามีประเด็นมากนัก หากมีประเด็นในมาตราใด หรือข้อใดที่สมาชิกฯ สนใจเป็นพิเศษก็คงเป็นไปตามสิทธิของสมาชิกฯ ที่ไม่ได้ใช้เวลาเกินเลยไป

3. เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

(ไม่มี)

เรื่องด่วน

1. พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (First Protocol to Amend the ASEAN - Hong Kong, China Free Trade Agreement) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

นายพิชัย นริพทะพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้นำเสนอพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง ว่าความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง ประกอบด้วย สมาชิก 11 ชาติ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และฮองกง โดยความตกลงนี้มีผลใช้บังคับสำหรับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2562 และทุกภาคี ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 มีสาระสำคัญครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การค้าสินค้า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า การค้าบริการ การร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ ทั้งนี้ ในส่วนของการค้าสินค้าไทย ได้ทยอยเปิดตลาดสินค้าที่ไทยได้รับผูกพันการเปิดตลาดให้ฮองกงและอาเซียนที่ร้อยละ 96.24 ของรายการสินค้าทั้งหมด ในขณะที่ฮองกงได้ยกเว้นการนำเข้าสินค้าทุกรายการ ตั้งแต่วันที่ตกลงมีผลใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อพิจารณาภาพรวมความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับฮองกงที่ผ่านมาโดยเปรียบเทียบมูลค่าการค้าในช่วงก่อนที่ความตกลงจะมีผลบังคับใช้ในปี 2562 กับปัจจุบันจะพบว่า ความสัมพันธ์ทางการค้ามีการขยายตัวที่ต่อเนื่อง โดยปี 2567 การค้ารวมมีมูลค่า 17,022.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.7 จากปี 2562 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.9 จากปี 2566 โดยเป็นการส่งออก 10,781 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้า 6,241.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ไทยเป็นฝ่ายได้ดำเนินการค้ามูลค่า 4,539.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2561 การจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งคือการปรับปรุงความตกลงเฉพาะในส่วนของบทกฏว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเดิมภาคียังเจรจาในประเด็นกฏเฉพาะรายสินค้าไม่แล้วเสร็จ แต่ต้องการให้ข้อตกลงทางการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง มีผลใช้บังคับจึงตกลงใช้กฏทั่วไปไปก่อน สำหรับกฏท้องถิ่นสินค้าและให้ภาคีเรื่องเจรจาจัดทำกฏเฉพาะรายสินค้าซึ่งอาเซียนและฮองกงสามารถสรุปผลการเจรจาจัดทำกฏเฉพาะรายสินค้าในปี 2565 โดยจัดทำเป็นพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพิธีสาร เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายภูมิธรรม เวชยชัย) ได้ลงนามเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567 และภาคีทั้งหมดได้ลงนามครบถ้วนแล้วเมื่อ 8 ตุลาคม 2567

สาระสำคัญของพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง มีสาระสำคัญครอบคลุม 2 ประเด็น คือ 1) มีกฏเฉพาะรายสินค้าสำหรับสินค้าที่แต่เดิมยังเจรจาไม่เสร็จ

และ 2) การปรับโอนพิกัดศุลกากรเฉพาะระบบฮาร์โมนี 2022 (HS 2022) ของกฎเฉพาะรายสินค้าจากระบบ HS 2012 ให้เป็นระบบ HS 2022 ซึ่งหลังการปรับโอนได้ส่งผลให้มีสินค้ามีกฎเฉพาะรายสินค้านับระบบ HS 2022 จำนวน 570 รายการ

พันธกรณีภายใต้พิธีสารฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทยในปัจจุบัน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการออกประกาศเพื่อรองรับกฎเฉพาะรายสินค้า รวมถึงเพื่อให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรภายใต้ความตกลงการค้าฉบับนี้ พิธีสารจะมีผลใช้บังคับภายใน 90 วัน หลังจากที่ถูกภาคีแจ้งเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการเรียบร้อยแล้ว

ประโยชน์ของพิธีสารฉบับที่หนึ่ง โดยพิธีสารฉบับนี้จะส่งผลให้ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง มีกฎเฉพาะรายสินค้าที่ทันสมัย อำนวยความสะดวกทางการค้าสินค้า โดยผู้ประกอบการมีทางเลือกมากขึ้นในการนำวัตถุดิบจากนอกภาคีมาใช้ในการผลิตและขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษี สินค้าที่คาดว่าไทยจะได้รับประโยชน์จากการมีกฎเฉพาะรายสินค้า อาทิ อัญมณีและเครื่องประดับ ทอง เครื่องนุ่งห่ม แผงวงจรรีเลย์ทรานซิส และอลูมิเนียม

ผลกระทบและมาตรการรองรับ โดยพิธีสารฉบับนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อไทย เนื่องจากเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการขอใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีได้มากขึ้น ทั้งนี้ การเจรจาการค้าระหว่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการจัดสัมมนาให้ความรู้ รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเรื่องนี้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการได้สามารถใช้ประโยชน์จากกฎเฉพาะรายสินค้านี้

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกระทรวงพาณิชย์ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีสารนี้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้กับทุกภาคส่วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ขัดข้องต่อพิธีสารฉบับนี้และเห็นว่ากฎเฉพาะรายสินค้าจะอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างอาเซียนและฮองกง รวมถึงจะช่วยป้องกันการสวมสิทธิสินค้าจากประเทศนอกภาคีจึงสนับสนุนให้พิธีสารฉบับนี้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว และหลังจากที่รัฐสภาได้เห็นชอบพิธีสารฉบับนี้ กระทรวงพาณิชย์จะเร่งแจ้งหน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่กระทรวงการต่างประเทศจะให้สัตยาบันพิธีสารฉบับนี้แก่สำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อเป็นการแสดงเจตนาให้มีความผูกพันต่อไป ทั้งนี้ พิธีสารฉบับนี้จะช่วยให้การค้าระหว่างไทย อาเซียน และฮองกง เติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนต่อไป จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รัฐสภาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบพิธีสารนี้เพื่อให้มีผลบังคับใช้โดยเร็วเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนคนไทยและประเทศไทย

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ สมาชิกฯ อภิปรายสนับสนุนว่าข้อตกลงดังกล่าวนี้ ในการให้ความเห็นชอบครั้งนี้เพื่อที่จะปรับปรุงระบบกฎที่กำเนิดใหม่เกี่ยวกับสินค้าต่าง ๆ เช่น กลุ่มสินค้าเกษตร และแร่ต่าง ๆ ที่ผลิตทั้งหมดในภูมิภาคที่ภาชีจะกลายเป็นศูนย์ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตในภูมิภาคถึงร้อยละ 40 จะมีการเปลี่ยนพิกัดทางศุลกากรใหม่ คือ HS 2022 มีกลไกในการแก้ไขข้อพิพาทดิจิทัล ทำให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น โดยฮ่องกงขยายโครงการ ECOTECH ถึงปี 2572 โดยให้เงินสนับสนุนเพิ่มเติม 6 ล้านดอลลาร์ฮ่องกงต่อปี ข้อดีที่คาดว่าจะได้รับคือเป็นการขยายโอกาสทางการค้า โดยฮ่องกงเป็นตัวกลางในการขยายตลาดในภูมิภาคอื่น ๆ เช่น รัสเซีย เอเชียกลาง และยุโรป สินค้าที่มาจากฮ่องกงจะถูกส่ง ผู้ประกอบการมีทางเลือกในการคำนวณต้นทุน กำไร มีแหล่งกำเนิดสินค้าเพิ่มขึ้น ส่วนกฎที่ว่าด้วยการกำเนิดสินค้าจะรัดกุมมากขึ้น ป้องกันการสวมสิทธิสินค้าจากประเทศอื่น ยกเว้นการค้าภาคบริการของไทย ทำให้ฮ่องกงได้ผูกพันการเปิดตลาดบริการกับอาเซียนสูงกว่าเดิม ในส่วนของการลงทุนทำให้นักธุรกิจ นักลงทุนไทยได้รับความสะดวกรถที่เข้าไปลงทุนในธุรกิจบริการ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนแม่บทความเชื่อมโยงอาเซียน ฮ่องกงสามารถลงทุนใน EEC และการเชื่อมโยงภายใต้นโยบาย Belt and Road Initiative ของจีนแผ่นดินใหญ่ เพิ่มความโปร่งใส ด้านกฎระเบียบในการลงทุนให้นักลงทุนได้รับทราบถึงกฎระเบียบก่อนที่จะจัดตั้งธุรกิจ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าพิธีสารนี้จะมีประสิทธิภาพกระตุ้นการค้าระหว่าง ไทย และฮ่องกง มากน้อยเพียงใด เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงอย่างจริงจัง เห็นได้จากการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างกันนั้น ยังมีตัวเลขที่ไม่สมดุล เพราะเหตุใดเมื่อมีการทำข้อตกลงกันแล้วที่ผ่านมายังมีการส่งออกสินค้าของไทยลดลง มูลค่าการค้าโดยรวมก็ลดลง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดมีการใช้สิทธิเกี่ยวกับ FTA น้อยมาก หรือข้อตกลงดังกล่าว สร้างการรับรู้ด้านสิทธิประโยชน์ต่อการค้า ธุรกิจ รวมไปถึงผู้ประกอบการยังไม่เพียงพอหรือไม่ หรืออาจจะยังไม่เข้าใจถึงวิธีการใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงนี้ ดังนั้น จะทำอย่างไรเมื่อจะมีการทำข้อตกลงครั้งใหม่ นี้ จะต้องทำให้ได้ใช้สิทธิประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากที่สุด มีข้อเสนอแนะวิธีส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากพิธีสารมากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเน้นการใช้ประโยชน์และความคุ้มค่าจาก FTA นี้ได้อย่างแท้จริง เตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการให้ความรู้ ด้านหลักเกณฑ์ด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและเข้าใจง่ายมากขึ้น ผ่านร่างพระราชบัญญัติกองทุน FTA เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ และประสานความร่วมมือทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ประเด็นการนำเข้าและส่งออกระหว่าง ไทยกับฮ่องกง ที่มีตัวเลขลดลงนั้นสะท้อนถึงปัญหาในความสามารถของการแข่งขันทางการค้าของธุรกิจ SME หรือผู้ประกอบการรายย่อยถึงผู้ประกอบการขนาดกลางที่ผลิตสินค้าส่งออก รัฐบาลต้องสนับสนุนและส่งเสริม SME และศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก แนวทางในการช่วยเหลือ SME ควรเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าและกำลังการผลิต โดยการพัฒนาฝีมือแรงงานธุรกิจประเภทสิ่งทอ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์

ที่มีมูลค่าสูง ซึ่งในตลาดฮ่องกงมีกำลังซื้อค่อนข้างสูง ธุรกิจสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นสิ่งที่แรงงานไทยมีความสามารถในด้านความละเอียด มีความเข้าใจอย่างดีในขั้นตอนการผลิตและการตรวจสอบคุณภาพ โดยอาจจะร่วมมือกับสถาบันอาชีพต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างโอกาสให้กับแรงงานไทย สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ใช้แรงงานสายอาชีพที่เป็นแรงงานไทย สามารถเพิ่มมูลค่าโดยการพัฒนาเทคโนโลยี โดยใช้วิศวกรไทยในการพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้งาน ใช้นักออกแบบไทยในการพัฒนาออกแบบรูปผลิตภัณฑ์ทันสมัย สอดคล้องกับการใช้งานสร้างความแตกต่างอย่างมีเอกลักษณ์ รวมถึงการศึกษาวิจัยกลไกการตลาดและความต้องการของผู้บริโภคของฮ่องกงเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการส่งออกของไทยต่อไป อย่างไรก็ตาม ต้องการให้ FTA นี้ สามารถทำให้เศรษฐกิจไทยดีขึ้น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ผู้ประกอบการ และแรงงานที่กำลังรอคอย

นายรัชวิชัย ปิยะปราโมทย์ รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ทั้งเรื่องของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮ่องกง หรือ FTA อาเซียน - ฮ่องกง และพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮ่องกง โดยสาระสำคัญของพิธีสารฉบับนี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการจัดทำกฎเฉพาะรายการสินค้าสำหรับสินค้า 570 รายการ ภายใต้ความตกลง และส่วนที่ 2 เป็นการปรับพิภักศุลกากรจากระบบ HS 2012 เป็น HS 2022 ซึ่งการแก้ไขกฎเฉพาะรายการสินค้าจะทำให้ผู้ประกอบการไทยมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์จาก FTA อาเซียน - ฮ่องกง สามารถใช้วัตถุดิบจากประเทศนอกภาคีความตกลงมาใช้ในการผลิตเพื่อส่งออกไปฮ่องกงภายใต้ FTA และมีทางเลือกมากขึ้น เป็นการอำนวยความสะดวกและป้องกันการสวมสิทธิสินค้าจากประเทศนอกภาคี FTA โดยไม่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับพิธีสารนี้ แต่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมศุลกากรจะต้องออกประกาศของกรมรองรับซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ สำหรับคำถามที่ประเทศฮ่องกงเป็นประเทศภาคีเป็นศูนย์กลางอยู่แล้วเหตุใดจึงได้ทำ FTA กับฮ่องกงนั้น เนื่องจากอาเซียนมีนโยบายสำคัญคือการขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าการลงทุนกับประเทศนอกกลุ่มซึ่งอาเซียนมี FTA กับประเทศต่าง ๆ และล่าสุดมี FTA กับฮ่องกง โดยที่ประเทศจีนสนับสนุนให้ฮ่องกงมี FTA กับอาเซียน ในเรื่องการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ FTA อาเซียน - ฮ่องกงของไทยที่ค่อนข้างน้อยนั้นเป็นความจริงเนื่องจากหากเปรียบเทียบการส่งออกเป็นถนน ปกติหากไม่มี FTA ถนนจะมี 1 - 2 เลน หากมี FTA ก็เปรียบเสมือนทางด่วนที่จะสามารถส่งออกภาษีเป็นศูนย์ ภาษีลดลง และลดอุปสรรคในการส่งออกทำให้ส่งออกได้สะดวกมากขึ้น

การค้าภายใต้ FTA ของประเทศไทยมีส่วนขยายตัวสูงกว่าการค้ากับประเทศที่ไม่มี FTA แต่สำหรับกรณีของฮ่องกง จากการที่ฮ่องกงมีภาษีเป็นศูนย์กลางอยู่แล้ว ดังนั้น การส่งออกของผู้ประกอบการไทยจึงมี 2 ทางเลือก คือ ส่งออกภายใต้ช่องทางของ FTA หรือช่องทางปกติก็ได้ จึงเป็นสาเหตุที่ผู้ประกอบการมีทางเลือก แต่การมี FTA กับฮ่องกงของอาเซียนเป็นเหมือนกับการทำ

ประกันเพราะภาษีที่ฮ่องกงเก็บจริงที่ไม่ได้ผูกพันกับ WTO สามารถขึ้นภาษีได้หากมีความจำเป็น การทำ FTA จะทำให้เรามีหลักประกันว่าฮ่องกงจะไม่ขึ้นภาษีสูงกว่าที่ตกลงกันไว้ใน FTA สำหรับ เรื่องของโครงการความร่วมมือทางวิชาการนั้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่เสนอขอให้มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการมากที่สุดในอาเซียน โดยไทยเสนอ 14 โครงการ จากทั้งหมด 63 โครงการ ของอาเซียน รวมถึงไทย แต่เราได้รับเลือกจากคณะกรรมการ 5 โครงการ รวมมูลค่าประมาณ 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยโครงการที่ได้รับเลือกเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ SME การเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของโลก สิ่งทอ และดิจิทัล สำหรับการลงนามนั้น ในส่วนของประเทศไทยลงนามโดย นายภูมิธรรม เวชยชัย ในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ ส่วนฮ่องกงลงนามโดย Mr. Algernon Yau Ying-wah, Secretary for Commerce and Economic Development มีตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และพัฒนาเศรษฐกิจฮ่องกง ซึ่งไม่ได้ใช้คำว่า Minister จะใช้คำว่า Secretary

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - ฮ่องกง ด้วยคะแนน 514 เสียง

2. ความตกลงว่าด้วยกรอบข้อบังคับด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียน (ASEAN Food Safety Regulatory Framework Agreement) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (เรื่องตามระเบียบวาระเรื่องด่วนที่ 1 - 2 รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ ได้รับเรื่อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 178 ประกอบข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 112 ซึ่งจะครบกำหนดวันที่ 28 มีนาคม 2568)

นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้นำเสนอความตกลงว่าด้วยกรอบข้อบังคับด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียนว่า ความตกลงว่าด้วยกรอบข้อบังคับด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียน มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแนวทางการดำเนินการทั้งหมดที่ครอบคลุมและมีการบูรณาการเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหารของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภคและอำนวยความสะดวก การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของอาหารปลอดภัยภายในอาเซียน ประกอบด้วยข้อบทสำคัญจำนวน 18 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียน การดำเนินการ จัดทำพิธีสารและการกำหนดให้ความตกลงมีผลบังคับใช้เมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มอบสัตยาบันแก่เลขาธิการอาเซียน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2567 ความตกลงได้รับการลงนามโดย รัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียนครบทั้ง 10 ประเทศแล้ว เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้แล้วจึงมีการจัดตั้ง คณะกรรมการประสานงานด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียน ประกอบด้วย ผู้แทนประเทศสมาชิก อาเซียนทั้งหมดจากหน่วยงานด้านการเกษตร ด้านการค้า และด้านสุขภาพ จำนวน 10 ประเทศ โดยคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและทบทวนการดำเนินงานของความตกลง

การประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องของอาเซียน รวมถึงพิจารณาและเห็นชอบข้อเสนอสำหรับการจัดทำพิธีสารในประเด็นที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะนำเสนอเข้าสู่การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ ด้านเศรษฐกิจอาเซียน และด้านการพัฒนาสาธารณสุข ทั้งนี้ อาเซียนได้พิจารณารายการเริ่มต้นของพิธีสารที่มีความเป็นไปได้ภายใต้ความตกลงซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าอาหารปลอดภัยภายในอาเซียน เช่น การแจ้งเตือนด้านความปลอดภัยอาหาร การดำเนินการของระบบแจ้งเตือนความปลอดภัยอาหาร รวมถึงอาหารสัตว์ของอาเซียน มีการกำหนดค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดของวัตถุอันตรายทางการเกษตร การกำหนดค่าปริมาณสูงสุดของสารปนเปื้อนของวัตถุเจือปนอาหาร การจัดทำความตกลงใช้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือและการบูรณาการด้านความปลอดภัยอาหารระหว่างหน่วยงานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเกษตร ด้านการค้า และด้านสุขภาพของอาเซียน และประเทศสมาชิก มีเป้าหมายหลักในการคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภคและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าอาหารปลอดภัยในภูมิภาค โดยการส่งเสริมการปรับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชให้สอดคล้องกันทั้ง 10 ประเทศ ลดอุปสรรคทางเทคนิคด้านการค้าอาหารและลดความแตกต่างของระบบการควบคุมอาหารของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกอาหารลำดับต้น ๆ ของโลกและของอาเซียน โดยหลายประเทศในอาเซียนมีการนำเข้าสินค้าอาหารจากประเทศไทยเป็นตลาดหลัก ดังนั้น การจัดทำพิธีสารภายใต้ความตกลงจะช่วยลดมาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษีซึ่งจะส่งผลดีให้การส่งออกสินค้าอาหารของไทยที่มีคุณภาพและความปลอดภัยสามารถขยายตลาดในตลาดอาเซียนได้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง คณะรัฐมนตรีจึงขอเสนอความตกลงว่าด้วยการขอรับข้อบังคับด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียนเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ กรอบข้อบังคับความปลอดภัยอาหารอาเซียน คือ ความร่วมมือในการบูรณาการความปลอดภัยอาหารอาเซียน โดยมีความเชื่อมโยงทางการเกษตร เศรษฐกิจ และสาธารณสุข วัตถุประสงค์ของกรอบข้อตกลงนี้ เป็นการคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเสรีของอาหารที่ปลอดภัยในอาเซียนเพื่อต้องการส่งเสริมสุขอนามัย สุขอนามัยพืช มาตรฐานอาหาร ลดอุปสรรคทางการค้าอาหารปลอดภัยในอาเซียน และสร้างมาตรฐานลดความแตกต่างในรัฐสมาชิก ทั้งนี้ กรอบข้อบังคับความปลอดภัยอาหารอาเซียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภค การอำนวยความสะดวกด้านการค้า การสร้างระบบการตรวจสอบและรับรองร่วมกัน และการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านความปลอดภัยทางอาหารอาเซียน ซึ่งพันธะที่ไทยจะต้องปฏิบัติตามได้แก่ การจัดให้มีระบบควบคุมความปลอดภัยอาหารนำระบบนั้นไปใช้ดำเนินการตลอดห่วงโซ่อาหาร กำหนดมาตรการพร้อมบทลงโทษในกรณีที่มีการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับ อาหารที่ส่งออกหรือส่งกลับออกไปยังตลาดของรัฐสมาชิกอื่นจะต้องเป็นไปตามความตกลงนี้ ต้องยอมรับผลการตรวจสอบ

การรับรอง และมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของรัฐสมาชิกอื่น จัดตั้งคณะกรรมการประสาน ด้านความปลอดภัยอาหารอาเซียน และต้องระบุหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ด้านความปลอดภัยอาหาร ของตนและแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการอาเซียนทราบ อย่างไรก็ตาม ในอาเซียนมีความพร้อมในประเด็น ดังกล่าวแล้วหรือยัง ซึ่งเมื่อจะต้องทำความร่วมมือกันนั้นการพยายามจะหลอมรวมมาตรฐานอาเซียน มากเท่าใด ย่อมจะต้องมีความรับผิดชอบมากเท่านั้น ซึ่งระบบความปลอดภัยอาหารของประเทศไทย พร้อมที่จะรับผิดชอบอาหารที่จะออกไปจากประเทศแล้วหรือไม่ ไทยมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ความปลอดภัยทางด้านอาหารเพียงพอหรือไม่ และจะมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่มีศักยภาพมากพอ ที่จะตรวจสอบความปลอดภัยทางอาหารที่เข้ามาจากต่างประเทศเช่นไร ตลอดจนการพัฒนา ด้านความปลอดภัยอาหารที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศอาเซียนอาจก่อให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้ กฎหมายหรือไม่ ยกตัวอย่างในแต่ละประเทศในอาเซียนมีปัญหาในการจัดการเรื่องดังกล่าวที่แตกต่างกัน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านงบประมาณในการปรับปรุงมาตรฐานการผลิตอาหาร เป็นประเด็นที่จะต้อง คำนึงถึงว่าจะลดความแตกต่างและปรับให้สอดคล้องกันได้อย่างไร เพราะการที่ประเทศไทยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกรอบความตกลงนี้ย่อมเพิ่มภาระในการตรวจสอบ การรับประกันตลอดการควบคุม ความปลอดภัยของสินค้าด้านอาหารตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำในทุกประเทศภาคี ปัญหา ที่อาจเกิดขึ้นคือ การส่งต่อข้อมูลความปลอดภัยอาหารในอาเซียน ขณะที่ปัจจุบันไทยยังพบ การปนเปื้อน หรือการปลอมแปลงต่าง ๆ ในอาหาร ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ไทยจำเป็นต้องส่งต่อข้อมูล ไปยังประเทศอื่นด้วยหรือไม่ และจำเป็นต้องรับทราบข้อมูลการระบาดหรือการแพร่กระจายของ สิ่งปนเปื้อนจากประเทศอื่นด้วยเช่นกัน รวมไปถึงการเรียกคืนสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานและเป็นอันตราย ที่อยู่ในอาหาร นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องทำการประชาสัมพันธ์มาตรฐานใหม่ของความปลอดภัย อาหารไทยในระดับอาเซียนให้ทุกประเทศที่จะส่งอาหารเข้ามาได้รับทราบด้วยถึงมาตรฐานและระเบียบ ของการตรวจสอบ ทั้งนี้ เพื่อที่จะบรรลุและเป้าหมายตามกรอบข้อบังคับนี้มีข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควร เร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติอาหารฉบับประชาชน เพื่อสนับสนุนกลไกภายใต้กรอบข้อบังคับ ด้านอาหารปลอดภัยอาเซียนเพราะร่างพระราชบัญญัติอาหารฉบับประชาชนมีเนื้อหาที่จะช่วย ปรับเปลี่ยนนิยามในกฎหมายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเพิ่มอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขสามารถกำหนดกลุ่มอาหารที่ต้องควบคุม รวมทั้งหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยอาหาร และการโฆษณา เป็นต้น ขณะที่เห็นด้วยในกรอบความร่วมมือนี้เพื่อความปลอดภัยทางอาหารของ คนไทยเพื่อความปลอดภัยทางอาหารของอาเซียน เพื่อความปลอดภัยของคนทั้งโลกที่บริโภคสินค้าจาก กลุ่มอาเซียน เพื่ออาเซียนในการค้าการลงทุนในตลาดโลก ไม่ถูกกีดกันทางการค้าโดยนำข้ออ้างเรื่อง ความปลอดภัยทางอาหารมากีดกันสินค้าจากกลุ่มอาเซียน และมีข้อสังเกตในเนื้อหาข้อตกลงในหลักการ เกี่ยวกับแนวทางห่วงโซ่อาหารแบบบูรณาการ โดยเห็นว่าห่วงโซ่อาหาร หรือทุกขั้นตอนการผลิตนั้น ต้องการให้คำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันปัญหาที่พบ เรื่องฝุ่น PM 2.5 ต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่ง

เกิดมาจากอุตสาหกรรมอาหาร ทั้งโรงงานอุตสาหกรรม หรือส่วนการเกษตรที่มีการเผาต่าง ๆ โดยขอบข่ายของข้อตกลงนี้คือ เรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพอาหาร อาหารอินทรีย์ ความยั่งยืน ความมั่นคงอาหาร การปกป้องสิ่งแวดล้อม ซึ่งการปกป้องสิ่งแวดล้อมอยู่นอกขอบข่ายของข้อตกลงนี้ จึงเป็นข้อกังวล และข้อสังเกตว่า หากการปกป้องสิ่งแวดล้อมอยู่นอกขอบข่ายของข้อตกลงนี้ เชื่อว่าหลังจากนี้ ในการเจรจาใด ๆ ก็ตาม ประเด็นของ ฝุ่น PM 2.5 จะเป็นช่องว่างทางกฎหมายว่าอยู่นอกขอบข่ายของการตกลงนี้ ซึ่งการคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภคก็รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิตอาหารนั้นควรจะรวมอยู่ด้วยกัน จึงต้องการให้ทบทวนแก้ไขในประเด็นนี้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งห่วงโซ่อาหารอย่างแท้จริง

ประเทศไทยนับว่ามีอาหารที่เป็นซอฟต์แวร์ฟาวเวอร์ โดยมีวัตถุดิบ มีมาตรฐานการผลิต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อุตสาหกรรมอาหารจึงเป็นเป้าหมายที่มีศักยภาพสูง เป็นโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศไทย แต่สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งนอกจากความปลอดภัยของอาหารแล้ว จะต้องคำนึงถึงอันตรายที่อยู่ในอาหารหรือสิ่งปนเปื้อนในอาหาร มีทั้งการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ ปนเปื้อนทางเคมี และทางด้านกายภาพหรือสิ่งแปลกปลอมในอาหาร ซึ่งทั่วโลกให้ความสำคัญและประเทศไทยก็ต้องให้ความสำคัญในส่วนนี้เพื่อคุณภาพอาหารที่ดีและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้บริโภคเพื่อให้อาหารของไทย เป็นที่ยอมรับว่าเป็นอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีประโยชน์ เป็นไปตามกรอบข้อตกลงนี้

นางสาวปรียานุช ทิพย์วัฒน์ รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้อภิปรายให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต รวมถึงข้อห่วงใยต่าง ๆ ในเรื่องของการกำกับดูแลความปลอดภัยทางอาหาร ซึ่งประเทศไทยดำเนินการโดยหลายภาคส่วน แต่จะเกี่ยวข้องกับ 2 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข และยังมีบางส่วนที่อาจเกี่ยวข้องกับกระทรวงอุตสาหกรรม ในส่วนของต้นน้ำคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการส่งเสริม การสนับสนุน การควบคุมกำกับตามกฎหมาย ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องในเรื่องของความปลอดภัยอาหาร ให้เกษตรกรสามารถผลิตอาหารได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ในเรื่องของการส่งเสริมมาตรฐานต่าง ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เรื่องการกำกับดูแลการผลิต ไม่ว่าจะเป็น พืช ประมง ปศุสัตว์ โดยกรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ จะทำหน้าที่ในการดูแลในเรื่องของต้นน้ำ สำหรับ กลางน้ำและปลายน้ำจะถูกกำกับดูแลโดยกระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีพระราชบัญญัติอาหารและประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 420 ว่าด้วยเรื่องของ GMP ซึ่งผู้ผลิตอาหารจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว นอกจากนั้น กลไกในการกำกับดูแลของแต่ละหน่วยงานก็จะมี การเฝ้าระวัง การสุ่มตัวอย่าง การตรวจสอบรับรองในแหล่งผลิตและโรงงานด้วย เหล่านี้เป็นกลไกของประเทศไทยที่มีการพูดคุยหารือกันอย่างต่อเนื่อง ในกระบวนการเรื่องระบบควบคุมความปลอดภัยอาหาร มีเจ้าหน้าที่ทั้งสองกระทรวงหลักกำกับดูแล รวมถึงการควบคุมอาหารนำเข้าก็จะมี

ด้านตรวจพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และด้านอาหารและยา ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะดำเนินการควบคุม กำกับดูแลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การตระหนักรู้ของผู้บริโภคนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงสาธารณสุขจะน้อมรับ ในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ เรื่องการเผยแพร่ข้อมูลในประเทศไทย หากมีการตรวจพบปัญหา ความไม่ปลอดภัยจะต้องมีการเผยแพร่หรือไม่นั้น ในความตกลงดังกล่าวจะครอบคลุมเรื่องของการค้า สินค้าข้ามประเทศ ดังนั้น กลไกการเฝ้าระวังการตรวจพบเป็นเรื่องของประเทศสมาชิกที่จะต้อง ดำเนินการจัดการดูแล แต่ให้ความมั่นใจแก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ว่าสินค้าที่จะส่งออกจะต้องมีมาตรฐาน ในเรื่องของการความปลอดภัยเป็นหลัก และมีเรื่องของเอกสารแนบท้ายความตกลงนี้ หนึ่งในนั้นจะเป็นเรื่อง ของระบบแจ้งเตือนภัยอาหารและอาหารสัตว์ ซึ่งสามารถสื่อสารให้กับผู้บริโภคในอาเซียนได้ทราบว่า มีการตรวจพบเรื่องของการความปลอดภัยอย่างไร สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้น เช่น ฝุ่น PM 2.5 อาจจะมา จากการเผา ในประเด็นสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะอยู่ในขอบข่ายงานของรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และมีการจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนเรียบร้อยแล้ว ซึ่งความตกลงนั้น จะมีเรื่องของมาตรการที่อยู่ภายใต้ความตกลงในเรื่องการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ไฟป่า การป้องกันและควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดหมอกควันซึ่งประเทศสมาชิกจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไป ตามความตกลงดังกล่าว สำหรับเรื่องของเกษตรอินทรีย์นั้น ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ร่างความตกลงว่าด้วยเกษตรอินทรีย์ของอาเซียน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยความตกลงว่าด้วยกรอบข้อบังคับด้านความปลอดภัย อาหารอาเซียน ด้วยคะแนน 547 เสียง

(3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

3.1 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว (รัฐสภาต้องพิจารณา ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ประธานรัฐสภาให้บรรจุระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 132 ประกอบข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 84 ซึ่งจะครบกำหนด วันที่ 9 มีนาคม 2568)

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการพิจารณาในวาระที่ 2 ซึ่งจะพิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง โดยประธานฯ จะให้กรรมการผู้สงวนความเห็นและผู้แปรญัตติผู้สงวนคำแปรญัตติได้อภิปราย หากมีการแก้ไข สมาชิกฯ จะอภิปรายได้เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการฯ แก้ไข

นายชลงาน ศรีแก้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แดงรายงานการพิจารณาว่า ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2567 ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี โดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ และที่ประชุมได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยกำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน มีผู้เสนอคำแปรญัตติ 2 คน คือ นายเทวฤทธิ์ มณีฉาย สมาชิกวุฒิสภา ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา 3 และนางสาวมณีรัตน์ เขมะวงศ์ สมาชิกวุฒิสภา ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา 4

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะกรรมการฯ ได้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จำนวน 14 คน และมีการประชุมทั้งสิ้น 7 ครั้ง โดยได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการฯ โดยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น มีจำนวนทั้งหมด 7 มาตรา ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างที่กรรมการรับจากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ในชั้นรับหลักการในวาระที่ 1 จำนวน 3 มาตรา คือ 1) เพิ่มเติมความในมาตรา 3 แก้ไขมาตรา 132 2) แก้ไขมาตรา 4 แก้ไขมาตรา 132/2 และมาตรา 132/3 และ 3) แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 6 ซึ่งกรรมการเสียงข้างมากเห็นชอบกับการแก้ไขนี้ มีกรรมการเสียงข้างน้อยได้สงวนความเห็นไว้ในมาตราดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ขออนุญาตที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แก้ไขถ้อยคำในรายงานของคณะกรรมการฯ ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ไม่สมบูรณ์ คือ การแก้ไขถ้อยคำนี้เป็นการแก้ไขถ้อยคำซึ่งเติมคำ ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เข้าไปจากร่างรายงาน แก้ไขใน 1) หน้า 4 ข้อ 7 จากความเดิม 7 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติจำนวน 2 คน ขอแก้ไขเป็น 7 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติจำนวน 2 คน คือ 2) หน้า 4 ข้อ 8 ผลการพิจารณาความเดิม ชื่อร่างพระราชบัญญัติไม่มีการแก้ไข ขอแก้ไขเป็น ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่มีการแก้ไข ดังนั้นคณะกรรมการฯ จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม และมีข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาต่อไป

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญมาตรา 132 กำหนดให้พิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน

ซึ่งนับตั้งแต่วันที่ได้บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระจะสิ้นสุดในวันที่ 9 มีนาคม เป็นวันสุดท้าย จึงขอรายงานมาเพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาต่อไป

จากนั้น เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ และเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ **ไม่มีการแก้ไข**

คำปรารภ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 1 **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 2 **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 3 แก้ไขมาตรา 132 **มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น มาตรา 132 ผู้ใดให้ถ้อยคำ แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส ส่งพยานหลักฐานหรือแสดงความคิดเห็นแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากได้กระทำโดยสุจริต ผู้นั้นย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เฉพาะส่วนความรับผิดที่เกิดจากการให้ถ้อยคำแจ้งข้อมูลหรือเบาะแส หรือแสดงความคิดเห็นดังกล่าว

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ และสมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การไม่เห็นด้วยในการแก้ไข มาตรา 132 ระบุว่า ผู้ให้ถ้อยคำแจ้งข้อมูลหรือเบาะแส ส่งพยานหลักฐานหรือแสดงความคิดเห็น แก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้ากระทำโดยสุจริตจะได้รับความคุ้มครองทั้งทางแพ่งและทางอาญา แนวคิด คือ กระทำโดยสุจริต แต่กรรมาธิการเสียงข้างมาก ตัดคำว่า “หากกระทำโดยสุจริต” ออก ซึ่งกรรมาธิการเสียงข้างน้อยสงวนความเห็น ว่า ควรจะต้องคงคำว่า “กระทำโดยสุจริต” ไว้ ทั้งนี้ ผลของการตัดการกระทำโดยสุจริตออกไป มีนัยยะทางกฎหมาย โดยผู้ให้ข้อมูลหรือแจ้งเบาะแสหรือส่งพยานหลักฐานให้กับ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้กระทำโดยไม่สุจริตก็ได้รับความคุ้มครองเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น ทั้งนี้ แนวคิด การกระทำโดยสุจริต เป็นแนวคิดที่อยู่ในหลักยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมา เพราะหากหลักกฎหมายไม่มีหลักสุจริตในการเขียนกฎหมายนั้นก็ปัญหาในทางปฏิบัติและขัดกับหลักนิติธรรม หลักสุจริตไม่ได้มีไว้ปกป้องผู้กระทำเท่านั้น แต่มีไว้ปกป้องผู้ถูกกระทำด้วย เป็นการทำงาน 2 ทาง เป็นการกลั่นกรองว่าผู้ที่จะกระทำการใดเป็นการรับผิดชอบส่วนบุคคลตามมาด้วย เพราะฉะนั้น หลักสุจริต เสมือนเป็นการประทับประคองรักษาสมดุลตามหลักการของกฎหมายที่ต้องมี ทั้งนี้ ร่างเดิมมีหลักสุจริต และขอ

สงวนคำว่า “หากได้กระทำโดยสุจริต” ด้วยเหตุผลว่าการคุ้มครองบุคคลที่มีเจตนาดีที่ให้ข้อมูลเบาะแสร่วมแก่เจ้าหน้าที่อย่างสุจริต ด้วยเจตนาที่ดีช่วยเสริมสร้างกระบวนการตรวจสอบการทุจริต แม้ข้อมูลที่แจ้งอาจผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ การคงคำนี้จะช่วยลดความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเหล่านั้น สามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตโดยไม่กลัวการถูกลงโทษที่เกิดจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ เป็นการส่งเสริมการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การคุ้มครองบุคคลที่กระทำโดยสุจริตยังส่งเสริมให้ผู้อื่นกล้าที่จะให้ข้อมูล หรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเสริมสร้างการตรวจสอบการกระทำทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งเป็นการป้องกันการให้ข้อมูลทำลายผู้อื่น เป็นเงื่อนไขสำคัญ โดยคำว่า “หากได้กระทำโดยสุจริต” จะช่วยปกป้องไม่ให้บุคคลใช้การแจ้งข้อมูล หรือเบาะแสในลักษณะการโจมตี หรือกล่าวหาที่ไม่เป็นความจริงเพื่อทำลายผู้อื่น หากตัดคำนี้ออกไปคนที่มีเจตนาทุจริตอาจใช้ช่องทางนี้ในการสร้างความเสียหาย และก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลและองค์กรอื่นได้ ความยุติธรรมในการดำเนินคดี การพิจารณาคดีต้องคำนึงถึงหลักสุจริตที่ช่วยกฎหมายไม่ลงโทษบุคคลที่กระทำโดยไม่ได้ตั้งใจหรือเจตนาโดยทุจริต โดยเฉพาะกรณีที่เป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ แต่ไม่ได้เจตนาทุจริต การพิจารณาความสุจริตจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นธรรมเกิดขึ้น และไม่เป็นการลงโทษบุคคลที่มีเจตนาดีเพียงแค่พลาดพลั้งเท่านั้น และเป็นการลดความเสี่ยงจากการฟ้องร้องหรือดำเนินคดี หากไม่มีการพิจารณาถึงความสุจริต บุคคลที่ให้ข้อมูลอาจเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องหรือถูกดำเนินคดีได้ ดังนั้นการคงคำว่า “หากได้กระทำโดยสุจริต” ช่วยลดความเสี่ยงนี้ ทำให้บุคคลกล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อีกด้วย และเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือจากประชาชนในเงื่อนไข “หากได้กระทำโดยสุจริต” จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการให้ข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตโดยไม่ต้องกลัวการถูกดำเนินคดี แต่หาก ตัดคำว่า “หากได้กระทำโดยสุจริต” ออกไปแล้วนั้น เห็นว่าจะจะเป็นช่องทาง หรือช่องว่างทางกฎหมายให้กับผู้กระทำการทุจริตได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ ยังมีการเสนอเพิ่มเติมในการให้เบาะแสร่วมแก่เจ้าหน้าที่ โดยเพิ่มการให้ข้อมูลคำว่า หรือสื่อสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันการให้ข้อมูลกับสื่อเป็นการขยายวงในการร่วมกันเปิดเผยข้อมูลของผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะต้องได้รับการคุ้มครองด้วยเช่นกัน กฎหมายฉบับนี้มีขึ้นเพื่อจะป้องกันและขจัดการทุจริตแต่หากการเขียนกฎหมายยังมีประเด็นที่ไม่เป็นธรรมจะเป็นการเขียนกฎหมายที่ทำให้เกิดยุติธรรมได้อย่างไร จึงไม่เห็นด้วยกับการตัดออกและขอสงวนความเห็นในมาตรานี้และให้คงตามร่างเดิม

กรรมาธิการ ชี้แจงว่า มาตรา 132 เหตุผลในการตัดคำว่า หากได้กระทำโดยสุจริต ออกโดยในมาตราดังกล่าว ในการคงไว้ซึ่งคำว่า หากได้กระทำโดยสุจริต จะทำให้เกิดประเด็นปัญหาในการบังคับใช้อย่างน้อย 2 ประการ คือ 1. ในกรณีที่มีผู้ร่วมกระทำความผิดมีเจตนาจะนำส่งหลักฐานต่อ

ป.ป.ช. แต่ไม่ได้ถูกกันไว้เป็นพยานตามมาตรา 135 คนกลุ่มนี้อาจไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 132 เพราะอาจมองได้ว่าการนำส่งหลักฐานมีเจตนาไม่สุจริตเพราะตนเองเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย และเป็นเหตุผลที่มีการตัดข้อความในวรรคสองเดิมออกเพื่อคุ้มครองคนกลุ่มนี้ ซึ่งตามข้อมูลของ ป.ป.ช. คนกลุ่มนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำเนินการของ ป.ป.ช. เพราะคนกลุ่มนี้จะเข้าถึงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นได้โดยตรง และ 2. ปัญหาในการฟ้องปิดปาก การระบุว่า หากได้กระทำโดยสุจริต จะเป็นช่องว่างให้ผู้ถูกดำเนินคดีใน ป.ป.ช. จะไปพิสูจน์เจตนาของผู้นำส่งหลักฐาน ซึ่งหาก ป.ป.ช. พิสูจน์ได้ว่า หรือผู้ที่ถูก ป.ป.ช. ดำเนินคดีพิสูจน์ได้ว่าการนำส่งหลักฐานนั้นมีเจตนาไม่สุจริต เช่น พิสูจน์เจตนาเพื่อต้องการกลั่นแกล้งหรือทำลายชื่อเสียงทั้งที่หลักฐานนั้นเป็นความจริงและมีน้ำหนัก ซึ่งในการฟ้องร้องดำเนินคดีผู้ที่นำส่งพยานหลักฐานนั้น จะไม่ได้รับการคุ้มครองและจะถูกฟ้องปิดปากในภายหลัง สำหรับข้อกังวลในกรณีที่จะใช้ช่องว่างทางกฎหมายในเรื่องของการคุ้มครองในการกลั่นแกล้งหรือเหตุผลอื่นใดที่อาจมองได้ว่าไม่สุจริตต่อข้อกังวลดังกล่าว นั้น ขอชี้แจงว่า 1. หลักฐานและข้อมูลที่นำส่งต่อ ป.ป.ช. เป็นความจริง กรณีนี้ผู้นำส่งควรได้รับความคุ้มครองไม่ว่าเจตนาของผู้นำส่งจะเป็นอย่างไร เนื่องจากหลักฐานและข้อมูลที่ ป.ป.ช. ได้รับไปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินคดีซึ่งเป็นเจตนารมณ์หลักของการแก้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในครั้งนี้ และ 2. หลักฐานและข้อมูลที่นำส่ง ป.ป.ช. นั้นเป็นเท็จ กรณีนี้ ป.ป.ช. ยังสามารถพิจารณากลับกรองในเรื่องการใช้หลักฐานข้อมูลหรือเบาะแสได้อีกชั้นหนึ่งและหากผู้นำส่งมีเจตนาที่จะสร้างพยานหลักฐานอันเป็นเท็จก็จะเป็นการผิดกฎหมายอาญาซึ่งจะต้องถูกดำเนินคดีต่อไป จะเห็นได้ว่าทั้งสองกรณีไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุจริตของเจตนาผู้นำส่งหลักฐานและข้อมูล ป.ป.ช. ซึ่งเมื่อพิจารณาตามนี้แล้วจะเห็นได้ว่า การคงไว้ซึ่งคำว่า หากได้กระทำโดยสุจริต จะมีข้อเสียมากกว่าข้อดีคือ จะลดความคุ้มครองของผู้ที่มีเจตนาจะนำส่งข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งกรณีที่เป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย หรือกรณีที่มีผู้อื่นจะถูกฟ้องปิดปาก และอาจเป็นช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป และในอีกด้านหนึ่งในเรื่องของเจตนาดังกล่าว แทบจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้กฎหมายเพื่อฟ้องร้องเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่นด้วย เพราะข้อเท็จจริงทางกฎหมายหรือข้อเท็จจริงในเรื่องของพยานหลักฐานนั้น ป.ป.ช. ก็จะต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อนำหลักฐานไปใช้ในชั้นศาลต่อไป

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 511 เสียง และเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ด้วยคะแนน 463 เสียง และมีมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของนายพดล ปัทมะ กับคณะ ด้วยคะแนน 505 เสียง

มาตรา 4 เพิ่มมาตรา 132/1 มาตรา 132/2

มีการแก้ไข

และมาตรา 132/3

มาตรา 132/1

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ผู้แปรญัตติขอถอนคำแปรญัตติ

มาตรา 132/2

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการ ชี้แจงว่า มาตรา 132/2 (2) ค เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาล เนื่องจากร่างเดิมเป็นบทบัญญัติที่ต่อเนื่องจากมาตรา 132/1 ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มติในการให้การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูลหรือไม่ หากลงมติแล้วโดยเสียงข้างมาก ให้คุ้มครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลก็ให้แจ้งมายังศาลด้วย ซึ่งความเดิมในร่างที่รัฐสภารับหลักการในวาระแรกนั้นให้แจ้งมาเพื่อให้ศาลทราบ โดยในข้อความจะกำหนดไว้เท่านี้ ซึ่งทางศาลเห็นว่า การแจ้งให้ทราบอาจไม่ชัดเจนและไม่ได้บังคับให้ศาลทำอะไรต่อ ในกรณีที่มีการฟ้องปิดปาก ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ราษฎรฟ้องเอง ซึ่งการฟ้องปิดปากจะเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โดยปัจจุบันคดีที่ราษฎรฟ้องเองมีจำนวนมากในศาลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลล่าช้าเพราะผู้พิพากษาต้องทำงานหนักมากขึ้น คดีที่ราษฎรฟ้องเอง แม้จะไม่มีการทำสถิติหรือศึกษาวิจัยโดยตรงในทางวิชาการแต่ก็พบว่ามีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และไม่มีข้อจำกัด เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 (2) ให้ราษฎรฟ้องเองได้โดยไม่มีข้อจำกัดหากเป็นผู้เสียหาย จึงมีการฟ้องแก้เกี่ยวกัน รวมทั้งฟ้องปิดปากด้วยซึ่งเป็นกรณีการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และจำนวนคดีที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการฟ้องกลับไปกลับมา บางคดีเป็น 10 รอบ และศาลไม่มีทางออกอื่น จนกระทั่งมีการบัญญัติมาตรา 161/1 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่า หากราษฎรคนใดฟ้องโดยไม่สุจริต ฟ้องเพื่อกลั่นแกล้งคนอื่นหรือฟ้องโดยหวังผลประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่ใช่เพื่อได้รับความยุติธรรมให้อำนาจศาลสามารถยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ แต่ต้องมีหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนของศาลแล้ว แต่เนื่องจากการไต่สวนมูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างโจทก์กับศาล จำเลยจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงไม่มีการสืบพยาน ตามกฎหมายเดิมจะให้เพียงแค่ตั้งทนายความเข้ามาถามค้านแต่ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ศาลเห็นข้อโต้แย้งหรือหลักฐานที่หักล้างได้ จึงเพิ่มเป็นมาตรา 161/2 ให้สามารถชี้แจงหลักฐานได้ แต่ไม่มีอำนาจสืบพยาน นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าคดียังมีจำนวนมากอยู่เนื่องจากมาตรา 161/1 ที่แก้ไขใหม่ ศาลยังไม่กล้าใช้มากนักเพราะไม่มีบทคุ้มครองศาลโดยตรง ผู้พิพากษาหลายท่านถูกฟ้องเป็นคดีความ จึงเห็นว่า มาตรา 161/1 จึงยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ในกรณีการฟ้องปิดปากตามร่างแก้ไขฉบับนี้ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 132/2 (2) ค จึงเป็นโอกาสอันดีที่ศาลเห็นว่าจะให้เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลไว้ด้วยว่า นอกจากจะแจ้งมติของ ป.ป.ช. ให้ศาลทราบแล้วก็ให้ศาลมีอำนาจที่จะนำมตินี้รวมไว้ในสำนวนและประกอบการพิจารณาใน

ชั้นใต้สวนมูลฟองและในชั้นพิจารณาพิพากษาได้ ทั้งนี้ การบัญญัติมาตรานี้เข้ามาจะทำให้ศาลกล้าใช้
มาตรา 161/1 มากขึ้น เพราะมีกฎหมายรองรับและให้อำนาจไว้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการการ ด้วยคะแนน 481 เสียง

มาตรา 132/3

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ผู้แปรญัตติไม่ติดใจ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการการ ด้วยคะแนน 475 เสียง

มาตรา 5 แก้ไขมาตรา 162 (2)

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 6

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

ประเด็น ให้บทบัญญัติมาตรา 132/1 มาตรา 132/2 และมาตรา 132/3 แห่ง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีผลใช้บังคับแก่การให้ความช่วยเหลือผู้ให้ถ้อยคำ
แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส ส่งพยานหลักฐาน หรือแสดงความคิดเห็นแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับด้วย เว้นแต่คดีจะถึงที่สุดหรือ
มีการลงโทษทางวินัยแล้ว

กรรมาธิการสงวนความเห็น ในประเด็นการให้มีผลใช้บังคับในกรณีที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้แจ้งเบาะแส หรือแสดงความคิดเห็น โดยสามารถให้
การช่วยเหลือย้อนหลังได้ เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้วถือว่าการลงโทษทางวินัยแล้ว ในกรณีนี้มีความเห็น
แตกต่างจากร่างที่กรรมาธิการแก้ไขในประเด็นของกรรมาธิการเสียงข้างมากที่ระบุไว้ว่า ที่จะย้อนหลังไป
ช่วยเหลือได้ก็คือ ผู้ให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแสและแสดงความคิดเห็น แต่เนื่องจากตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
ได้แก้มตรา 132 จึงมีผลให้ขยายไปมากกว่าเดิม คือขยายถึงผู้ให้ถ้อยคำ แจ้งข้อมูลหรือเบาะแส
ส่งพยานหลักฐาน หรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งตามหลักประมวลกฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลังในเชิง
เป็นโทษ แต่กรณีนี้เมื่อเป็นการคุ้มครองผู้ให้ถ้อยคำเพื่อป้องกันการปิดปากเช่นนี้ ในการช่วยเหลือ
แต่ไม่ได้ห้ามในการย้อนหลังในเชิงเป็นคุณ จึงมีข้อสังเกตว่าจะมีการคุ้มครองน้อยหรือการคุ้มครองมาก
ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ เห็นว่าเมื่อกฎหมายให้ความคุ้มครองแล้ว เหตุใดจึงไม่คุ้มครองทั้งหมด
ตามกฎหมายที่แก้ไข จึงขอสงวนความคิดเห็นในการให้ความคุ้มครองทั้งหมดให้ครบถ้วน

กรรมาธิการ ชี้แจงว่า เหตุผลที่ได้มีการแก้ไขถ้อยคำในร่างมาตรา 6 เนื่องจากมาตรา
132 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติซึ่งเป็นการยกเว้นความรับผิดแก่ผู้แจ้งถ้อยคำแก่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. อยู่แล้ว สำหรับร่างมาตรา 132 ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ผ่านการพิจารณามาแล้ว

ได้มีการแก้ไของค์ประกอบซึ่งเป็นเงื่อนไขในการได้รับความยกเว้นความรับผิดชอบเพื่อมิให้กระทบต่อกระบวนการยุติธรรมซึ่งดำเนินการอยู่ในชั้นศาลซึ่งจะมีผลกระทบเป็นอย่างมากในร่างมาตรา 132 ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่จึงได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับบทเฉพาะกาลในร่างมาตรา 6 ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองตามมาตรา 132/1 ถึง 132/3 ไปใช้กับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองโดยผลของกฎหมายปัจจุบันอยู่แล้วด้วยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่บุคคลดังกล่าว ในส่วนนี้จึงเป็นการแก้ไขถ้อยคำตามที่ได้มีข้อสังเกตจากสำนักงานอัยการสูงสุดที่เห็นว่าถ้อยคำตามร่างเดิมอาจทำให้เกิดการตีความได้ว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา 6 จะมีผลใช้บังคับย้อนหลังกับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอยู่แล้ว ทำให้กระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ในการนี้ คณะกรรมาธิการฯ จึงได้แก้ไขถ้อยคำโดยใช้ถ้อยคำให้สอดคล้องกับมาตรา 132 ซึ่งเป็นกฎหมายปัจจุบันเพื่อให้ถูกต้องตามหลักกระบวนการของการร่างกฎหมาย

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 485 เสียง และเห็นชอบด้วยการแก้ไขของกรรมาธิการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 357 เสียง

มาตรา 7

ไม่มีการแก้ไข

จากนั้น เป็นการพิจารณาในวาระที่ 3 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนน 507 เสียง และเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการด้วยคะแนน 512 เสียง

3.2 ร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 152 วรรคสอง กำหนดให้การพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ให้นำกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับโดยอนุโลม การพิจารณาร่างข้อบังคับฉบับนี้เป็นการพิจารณาในวาระที่ 2 ซึ่งจะพิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ร่างข้อบังคับ คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับข้อจนจบร่าง โดยประธานฯ จะให้กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติที่ขอสงวนคำแปรญัตติได้อภิปรายก่อน ส่วนสมาชิกฯ จะอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่คณะกรรมาธิการฯ แก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น และเมื่อคณะกรรมาธิการฯ ได้ตอบชี้แจงจบแล้วจะเป็นการลงมติในข้อนั้น ๆ ตามข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 152 ประกอบข้อ 96

นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แถลงรายงานการพิจารณาว่า ด้วยร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสมาชิกฯ ได้มีการลงมติเมื่อการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ 14 มกราคม 2568 ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยกำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน นั้น บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยปรากฏการพิจารณา ดังนี้

1. ร่างข้อบังคับฉบับนี้ มีสมาชิกรัฐสภาเสนอคำแปรญัตติจำนวน 1 คน

2. ร่างข้อบังคับฉบับนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 13 ข้อ โดยคณะกรรมาธิการฯ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 แก้ไขข้อ 13 ข้อ 8 แก้ไขข้อ 79 ข้อ 10 แก้ไขข้อ 123 และคณะกรรมาธิการฯ ตัดออกจำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 11 (เพิ่มข้อ 123/1) ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบังคับดังกล่าว เป็นไปตามหลักการร่างข้อบังคับที่ที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติรับหลักการทุกข้อที่คณะกรรมาธิการฯ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบังคับในหลายประเด็นจึงทำให้เหตุผลของร่างข้อบังคับฉบับที่ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ ไม่สอดคล้องกับการแก้ไขของคณะกรรมาธิการฯ นั้น คณะกรรมาธิการฯ เห็นควรมีข้อสังเกตที่รัฐสภาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ คณะกรรมาธิการฯ จึงได้มีการบันทึกข้อสังเกตเป็นรายงานของคณะกรรมาธิการฯ เพื่อที่ประชุมรัฐสภาได้ร่วมกันพิจารณา โดยร่างข้อบังคับดังกล่าวที่ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอต่อที่ประชุมรัฐสภานั้น เพื่อแก้ไขข้อบังคับที่หมดความจำเป็นเพราะบางข้อเกี่ยวข้องกับการใช้กับบทเฉพาะกาล เมื่อบทเฉพาะกาลสิ้นสุดลงหรือไม่มีสภาพบังคับ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ข้อบังคับดังกล่าว จึงได้ทำการตัดออก

ชื่อร่างข้อบังคับ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

ข้อ 1

ไม่มีการแก้ไข

ข้อ 2

ไม่มีการแก้ไข

ข้อ 3 แก้ไขข้อ 12

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

กรรมาธิการขอสงวนความเห็น ไม่ติดใจ

ข้อ 4 แก้ไขข้อ 13

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

ประเด็น หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีสมาชิกผู้ใดร้องขอให้ส่งเอกสารในรูปแบบกระดาษ ก็ให้ดำเนินการตามนั้นด้วย เว้นแต่เป็นเอกสารลับให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ โดยให้ความเห็นในประเด็น “หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้เผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีสมาชิกผู้ใดร้องขอให้ส่งเอกสารในรูปแบบกระดาษ ก็ให้ดำเนินการตามนั้นด้วย เว้นแต่เป็นเอกสารลับให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด” คณะกรรมาธิการฯ มีความชัดเจนในประเด็นนี้ อย่างไร ไม่มีการส่งจดหมายหรือการแจกเอกสารที่เป็นกระดาษแล้วใช้หรือไม่ ส่วนกรณีเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนดใช้ระเบียบอะไร มีขอบเขตเช่นไร เพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติต่อไป

กรรมาธิการ ชี้แจงว่า การที่คณะกรรมาธิการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมในข้อ 4 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ข้อ 13 ที่ว่าด้วยการแจ้งนัดประชุมรัฐสภาให้สมาชิกรัฐสภาทราบทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมาธิการฯ ได้เพิ่มเติมข้อความ เว้นแต่เป็นเอกสารลับให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด ซึ่งข้อบังคับเดิมในข้อ 14 ใช้คำว่า การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนด ทั้งนี้ หากพิจารณาร่างโดยรวมแล้วจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ข้อ 12 13 และ 14 ซึ่งจากข้อบังคับเดิมนั้น ได้รวมเขียนข้อ 12 ว่าด้วยการนัดประชุม ข้อ 13 ว่าด้วยการส่งระเบียบวาระ ข้อ 14 ได้เพิ่มเติมในเรื่องการดำเนินการหรือช่องทางการส่ง และขมวดในข้อ 12 และ 13 เว้นแต่เป็นการจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนด นั้นหมายถึงทั้งส่งแบบปกติและส่งเพิ่มเติม แต่ร่างที่รับมาแก้ไขนั้น ผู้ร่างได้แยกข้อ 13 เป็นการนัดปกติ ข้อ 14 เป็นการนัดกรณีจำเป็นต้องเพิ่มเติมระเบียบวาระ และเขียนว่า เว้นแต่เป็นเอกสารลับให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด ความหมายคือการนัดปกติกรณีเป็นเอกสารลับไม่มีบทบัญญัติรองรับ กรรมาธิการฯ เห็นว่า ข้อบังคับอาจขัดหรือแย้งกัน จึงนำเรื่องการส่งเอกสารลับมาใส่ในการส่งปกติด้วย

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมาธิการ ด้วยคะแนน 479 เสียง

ข้อ 5 แก้ไขข้อ 14	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ 6 แก้ไขข้อ 30	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ 7 แก้ไขข้อ 36	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ 8 แก้ไขข้อ 79	มีการแก้ไข
มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ	

ประเด็น กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือไม่มีสภาผู้แทนราษฎร เพราะเหตุอื่นใด (2) ตาย (3) ลาออก (3/1) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก (4) รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ข้อ 79 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง โดยขอเพิ่ม (3/1) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก มีความสำคัญมาก ด้วยเหตุว่าในหมวด 3 ของกรรมการ ข้อ 63 การตั้งคณะกรรมการของรัฐสภา กรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภาและกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ กรรมการมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก โดยในข้อบังคับการประชุมยังมีการระบุด้วยว่าในการสอบหาข้อเท็จจริงคณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้ ดังนั้น สมาชิกภาพของกรรมการจึงมีความสำคัญมาก เมื่อกรรมการขาดสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกก็มีความจำเป็นที่กรรมการท่านนั้นจะต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย จะไม่สามารถเป็นกรรมการต่อไปได้ ในเมื่อวิธีการที่ท่านเข้ามาคือ เป็นสมาชิกสภาใดสภาหนึ่งก็ต้องพ้นไปเช่นนั้น เมื่อพ้นสภาพในเรื่องที่มาก็ต้องพ้นจากทุกตำแหน่งที่ได้มาด้วยเช่นกัน จึงขอแปรญัตติดังกล่าว

กรรมการ ชี้แจงว่า คณะกรรมการฯ ได้เขียนบทบัญญัติไว้ตรงกับที่สมาชิกฯ ต้องการและมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ ด้วยคะแนน 462 เสียง และเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของกรรมการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 458 เสียง

ข้อ 9 ยกเลิกหมวด 5 ข้อ 105 ถึงข้อ 109

ไม่มีการแก้ไข

ข้อ 10 แก้ไขข้อ 123

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

ประเด็น การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มีจำนวนไม่เกินสี่สิบเก้าคน โดยให้ที่ประชุมตั้งกรรมการจากรายชื่อที่สมาชิกรัฐสภาเสนอ กรรมการต้องถูกตั้งจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอซึ่งต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา และมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

กรรมการสงวนความเห็น อภิปรายถึงเหตุผลความจำเป็นในการสงวนความคิดเห็น เพราะร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 10 เป็นข้อเสนอที่เป็นหัวใจของร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

ที่รัฐสภาได้มีมติรับหลักการในวาระที่ 1 ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการเสียงข้างมาก ได้ลงมติไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว ที่มีสาระสำคัญของข้อเสนอก็คือ เป็นการกำหนดว่าเมื่อรัฐสภาได้มีมติรับหลักการร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญในวาระที่ 1 และมีการตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อพิจารณารายมาตรา ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 10 ที่เสนอนั้น เป็นการกำหนดไว้ว่าคณะกรรมการดังกล่าวจะประกอบไปด้วยบุคคลที่เป็นสมาชิกรัฐสภาหรือไม่เป็นสมาชิกรัฐสภาก็ได้ โดยมีเหตุผลคือ เห็นว่าเป็นการเปิดให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอชื่อบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกรัฐสภาเข้ามาเป็นกรรมาธิการได้ หากเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่จะทำให้การพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น มีความรอบคอบและรอบด้านมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเสนอนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว หรือการเสนอตัวแทนจากภาคประชาสังคมที่อาจจะมีการขับเคลื่อนในประเด็นนั้นมาอย่างยาวนาน เช่น หากมีการตั้งคณะกรรมการ ทั้งหมด 49 คน เพื่อมาพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา โดยธรรมเนียมปฏิบัติมักจะมีการแบ่งสัดส่วนกันระหว่างสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากจำนวนคณะกรรมการมี 49 คน จะเป็นสัดส่วนที่สมาชิกวุฒิสภาเสนอชื่อ 14 คน และเป็นสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อ 35 คน ซึ่งจะแบ่งตามสัดส่วนของแต่ละพรรคการเมือง ตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ เป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองและสมาชิกวุฒิสภาในสัดส่วนของตนเองสามารถเสนอชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ในการเข้ามาทำหน้าที่ในชั้นกรรมาธิการ ทั้งนี้ จึงเห็นถึงประโยชน์ของการพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างรอบคอบและรอบด้าน และเห็นว่าข้อเสนอดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นการริดรอนสิทธิของสมาชิกรัฐสภาแต่อย่างใด มีเหตุผลประกอบ 2 ประการ คือ 1. การกำหนดสัดส่วนการเสนอในลักษณะนี้ไม่ได้เป็นการบังคับว่าพรรคการเมืองหรือสมาชิกวุฒิสภาจะต้องเสนอชื่อบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเข้ามาทำหน้าที่ในชั้นกรรมาธิการ เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองและสมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอชื่อบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกให้รัฐสภาพิจารณาลงมติรับรองให้เข้ามาทำหน้าที่ในชั้นกรรมาธิการได้ และ 2. คือหากคณะกรรมการจะมีบุคคลที่เป็นทั้งสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกรัฐสภามาร่วมกันทำงาน แต่ไม่ว่ากรรมาธิการจะมีการแก้ไขประเด็นใดก็ตาม การแก้ไขดังกล่าวก็จะยังไม่ถูกบังคับใช้หรือว่ามีผลทางกฎหมายจนกว่าจะมีการกลับมาเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภา และสมาชิกรัฐสภาลงมติเห็นชอบกับการแก้ไขของกรรมาธิการ และเห็นว่าข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้เรื่องใหม่แต่เป็นกติกาและกระบวนการที่สอดคล้องกับสิ่งที่กำลังอยู่ในกระบวนการพิจารณา ทั้งร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชกำหนด หรือร่างข้อบังคับการประชุมฯ ที่กำลังพิจารณาอยู่ เพราะฉะนั้นเป็นเหตุผลที่มีการเสนอร่างข้อ 10 เข้ามาในข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่รัฐสภาได้มีมติรับหลักการไป อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่ในชั้นของคณะกรรมการไม่ได้มีโอกาสมหาหรือและแลกเปลี่ยนกันถึงประโยชน์ เพราะว่าคณะกรรมการเสียงข้างมากลงมติปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าวตั้งแต่ต้น โดยให้เหตุผลว่า

มีความกังวลว่าข้อเสนอดังกล่าวอาจจะติดปัญหาในเชิงข้อกฎหมาย จึงต้องการขอสงวนความเห็นและนำเสนอต่อที่ประชุมว่าข้อกังวลดังกล่าวไม่น่ากังวลอย่างที่คิด ทั้งนี้ ต้องการให้รัฐสภายืนยันข้อเสนอดังกล่าวตามที่ได้สงวนความเห็นไว้

กรรมการชี้แจงว่า ประเด็นที่สมาชิกฯ อภิปรายกันว่าเหตุใดกรรมการเสียงข้างมากไม่เห็นแก่ประชาชน ไม่ยอมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม นั้น ในการพิจารณาร่างข้อบังคับฯ ฉบับนี้ สมาชิกฯ ได้อภิปรายว่ามีกรกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับน้อยกว่าข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่กรรมการเสียงข้างมากยอมรับและเห็นด้วยอย่างยิ่ง หากประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นได้รับการรองรับที่ชัดเจนว่าประชาชนนั้นเป็นประชาชน 1 คน หรือ 2 คน หรือองค์กรประชาชน หรือเป็นมติมหาชน โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้อำนาจเป็นของประชาชน แต่เป็นของปวงชนชาวไทย จึงไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง สิ่งที่กรรมการเสียงข้างมากต้องคิดคำนึงถึงในการแก้ไขข้อบังคับฯ คือ ได้ยี่ดรัฐธรรมนูญ มาตรา 256 เป็นหลัก ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ สิ่งที่กรรมการเสียงข้างมากปฏิเสธไม่ได้คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในลักษณะเป็นบุคคล ไม่ใช่องค์กร ไม่ใช่มติมหาชนนั้น ไม่มีช่องใด ๆ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และยืนยันว่า ไม่มีบทบัญญัติ ไม่มีอำนาจกรรมการเสียงข้างมากจึงยึดในหลักการนี้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 455 เสียง และเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของกรรมการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 309 เสียง

ข้อ 11 เพิ่มข้อ 123/1

คณะกรรมการตัดออก

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม และสมาชิกฯ ขอแปรญัตติตัดข้อ 11 ออกทั้งข้อ

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็นไม่ติดใจ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ตัดออก ด้วยคะแนน 306 เสียง

ข้อ 12 ยกเลิกหมวด 9 ข้อ 136 ถึงข้อ 139

ไม่มีการแก้ไข

ข้อ 13

ไม่มีการแก้ไข

จากนั้น เป็นการพิจารณาในวาระที่ 3 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนน 444 เสียง และเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการด้วยคะแนน 437 เสียง

(4) เรื่องที่ค้างพิจารณา

(ไม่มี)

(5) เรื่องที่เสนอใหม่ (ไม่มี)

(6) เรื่องอื่น ๆ (ไม่มี)

จากนั้น ประธานฯ สั่งปิดประชุมเวลา 19.55 นาฬิกา

ปิดประชุมเวลา 19.55 นาฬิกา
